

FOLKEBIBLIOTEK SOM LITTERATURHUS

Oppsummering fra litteraturformidlingsseminaret 26.11.16

Linda Nesby Hva gjør jeg når jeg leser ei bok beregna på litterær samtale?

Oppsummering av Linda Nesby sitt innlegg på seminar om litteraturformidling 26.11.15.

Linda Nesby er førsteamanuensis i nordisk ved Universitetet i Tromsø. Hun har gjennomført en rekke litterære samtaler.

Å undervise på nordisk grunnfag og å lede en litterær samtale er mye av det same med unntak av begrepsbruken.

KONTEKST: Det som ligger rundt teksten

PARATEKST: Den teksten i boka som ikke er den litterære teksten

BOKBAD

Publikum må klare å henge med

Litteraturvitenskapelige teorier

Ikke viktig hvilken skole man tilhører

Viktig å ha ei rettesnor

Ikke historiskbiografisk, men struktur

FORFATTER - TEKST – LESER - KONTEKST

Fokus på teksten

Fokus på leseren (responsteori: reader – respons – criticism)

Materielle aspekter

Paratekst er lett tilgjengelig, og består av:

- peritekst: forord, titler og mellomtitler, historia om tittelen, innholdsliste, baksidetekst, forfatternavn tilegninger og
- epitekst: forlagets omtale av boka, intervju med forfatteren, boktips og indeksering

Hente ut den informasjonen som bare forfatteren sitter på. Velfungerende grep – aktiviserer publikum.

Paratekst og bokbad

Epitekst

Kontekstorientert tilnærming til teksten – kontekst er helt legitimt

Iterativ: (om verb som uttrykker en handling som stadig gjentas)

Unngå følelsen av å delta på ei forelesning i litteratur

1. Bokbadet er innholdsorientert
2. Bokbadet er historisk-biografisk orientert
3. Bokbadet har likheter til den litterære salong

FOLKEBIBLIOTEK SOM LITTERATURHUS

Ei lita oppsummering av Kjersti Kollbotn sitt innlegg om litterær samtale på litteraturseminaret 16.11.16

Kjersti Kollbotn er forfatter og har skrevet romanene: *Isbrann* (2014), *Taxi!* (2011) og *Eg er mamma. Eg skal vere god* (2009). Hun har deltatt i bokbad som forfatter, samtaleleder og publikum og bygger sitt innlegg på erfaringer hun har gjort i de ulike rollene.

Den gode samtalen er:

1. Inkluderende
2. Lærerik
3. Behagelig/velvære
4. Omsorg for publikum

Både forfatter, samtaleleder og publikum skal ha det behagelig og oppleve velvære
Ting å tenke på:

- Klær - Samtalepartneres plass
- Si fra til samtalepartneren om klesdrakt
- Sinnsstemning: Vær opplagt og blid
- Når en forfatter ikke gir samtalepartneren noe – hva da?

Samtalepartneren:

1. Vær godt forberedt
2. Kjenne boka
3. God oversikt
4. Jobba godt med å utkrystallisere kjernepunktet
5. Har sagt ja til oppdraget mot sin vilje?
6. Lett og avslappa samtale trenger ikke være overfladisk
7. Samtalelederen som har et fast manus
8. Poenget er ikke å følge en plan, men å ha en plan
9. Gjøre seg nytte av assosiasjoner som oppstår
10. Ikke spør etter ei anna historie eller ei anna vinkling
11. Ikke spør forfatteren etter noe han/hun ikke har skrevet
12. Ikke kritiser språk, innhold eller andre sider av boka
13. Ikke bli euforisk – det blir for lite for publikum å bli begeistra for

Samtalelederen må våge – og forfatteren må våge

Samtalelederen må våge å utfordre uten at forfatteren eller publikum blir satt i en ubehagelig situasjon.

- Glad når strikken blir tøyd (forfatteren)
- Vær personlig uten å bli privat
- Hvor går grensa mellom det å være utfordrende og å bli jålete?
- Teksten – samtidsspørsmål og samtidsproblematikk
- Samtalelederen må finne fram til der det brenner!
- Samtalepartneren inntar en anna posisjon når det gjelder fortellergrep

FOLKEBIBLIOTEK SOM LITTERATURHUS

Spørsmål fra gruppene til den litterære samtalen mellom samtaleleder Ingrid Kongsvik, litteraturformidler Tromsø bibliotek og byarkiv og forfatter Kjersti Kollbotn om romanen *Isbrann*

- Kan du si noe om omslaget på boka? Hvorfor valgte du dette?
- Er dette et innlegg i landbruksdebatten?
- Bør vi ta i bruk tomme gårdsbruk?
- Har vi mistet noe virkelig ved å industrialisere jordbruket?
- Hva har du villet få fram gjennom skildringene av det seksuelle forholdet mellom Knut og Sissel?
- Er tittelen direkte overførbar til Knut og Sissel sitt forhold?
- Starte med spørsmål / informasjon som alle kan relatere til, i tilfelle noen i publikum ikke har lest boka. Her er boka di *Isbrann* (vise fram forsida).
- Når man leser de 100 første sidene, skulle man ikke tro at det er en roman som omhandler psykisk/fysisk mishandling i nære relasjoner. Kan du si noe om denne strukturen? (Er det en sammenheng med at den misbrukte parten er en mann?)
- Følte du at beskrivelsen av denne mannen måtte være på en bestemt måte for å være troverdig? Hvorfor har du valgt å ta opp akkurat denne problematikken?
- Knut sliter – får han et bedre liv ved å kjøpe gården og flytte til et sted der han ikke blir sett? Er gårdskjøpet en måte å mestre sitt eget liv på?
- Blir livet hans tyngre av å være på gården? Usikker – mye å lære.
- Sissel – ho er ei bitch fordi ho ikke har fått barn?
- Frykter for ikke å være god nok – press fra samfunnet – karikert. Knut på dannelsesreise for å bli mann. Mestringspress – flink mann?
- Fokus på psykisk mishandling – intendert
- På hvilken måte påvirker forholdet Knut hadde til sine foreldre samværet med Sissel? Kan du si noe om det?
- Sissel var flere ganger fysisk mot Knut i den forstand at hun slo han. Ble det nok for Knut til slutt?
- Var det Knut som dyttet Sissel ned låvebrua eller var det et uhell?

Evaluering av samtalen

Om plasseringa:

- Satt litt langt nede i de to stresslessene
- Arrangement er ei evig utprøving
- Stolene burde stått rett mot den kvite bakveggen

Om samtalen:

- Det blei brukt ei setning fra en situasjon som de som ikke hadde lest boka ikke ville forstå.
- Likte godt måten teksten ble introdusert på – bekrefta egen lesing, tenkte Isak Sellanrå.
- To situasjoner hvor det virkelig brenner – sakner spørsmål til disse: risper hesten, slår hesten. Hvordan stille dette som et åpent og godt spørsmål?
- Godt komponert samtale. Intensjonen hadde valgt ut spørsmål.
- Snakke med forfatterne på forhånd – litt om tema, men ikke stille spørsmål
- Fin samtale, virka som om dere hadde øvd veldig lenge. Samtalelederen kjente boka.
- Utlegninger, beskrivelser som ender ut i spørsmål
- Viktig å våge og å tåle og ta pauser i samtalen
- Det høres naturlig ut – har ikke formulert spørsmålene
- Tida – 45 min er ok.
- Ordstyrer må gjenta spørsmål fra salen